Bilda regering

Per Flensburg

Hur tänker egentligen våra ledande politiker? Tänker de överhuvudtaget? Man kan undra. Ta Centern och Vänsterpartiet som exempel. Centern säger nej till alla regeringar där V och SD ingår eller är stöd. SD kräver att få sitta i regeringen, så även V. Man kan ju räkna ut med fötterna att det inte går ihop! Alla tre har ju målat in sig i ett hörn och vägrar erkänna det. Är detta att ta ansvar? Förvisso inte!

Man frestas nu till att spekulera hur politikerna ska ta sig ur detta. Hur kommer den fjärde talmansrundan att se ut? Här har V och C verkligen ställt till det. Ska det bli en regering så måste de båda ge upp sina röda linjer och ta en svekdebatt. Om de inte gör det utan det blir ett nyval: Ja, då kommer de förmodligen att förlora ännu fler väljare och dessutom spä på det redan omfattande politikerförakt som vi redan har. Det är ett val mellan pest och kolera och båda förlorar på det!

Som jag ser det är det C som är nyckelspelaren. På grund av de tidigare opinionsundersökningarna som visade ett stort övertag för det rödgröna blocket och en misstro mot SD valde man Magdalena Andersson som kandidat till statsministerposten. Man trodde förmodligen att det skulle bli majoritet med S, Mp och C. Men det blev bara 146 mandat i valet för den konstellationen. Och ska C stöda ett block med andra sidan, M, KD och L utan SD så blir det än mindre: 136 mandat. Ska det bli en majoritetsregering måste C stödja endera blocket. Men vilket block C än stöder så drabbas de av svekdebatt. Alternativet är någon form av minoritetsregering med S och möjligen Mp. Men V kräver ministerposter så C kommer att rösta ner en sådan.

Men kan man komma överens? Det finns ett antal frågor där man har helt olika uppfattningar. Låt oss studera dessa lite närmare.

Karensdagar

S och V har detta som ett av sina huvudsakliga vallöften. Mp instämmer. C har som huvudlöfte att bibehålla den. Ska C ge med sig måste de få mycket i utbyte.

Välfärd

Här har S och V lovat stora satsningar. Detta kostar pengar och ger skattehöjningar. C vill hellre lägga pengarna på att stödja företagarna och sänka deras skatter. Men det kan vara känsligt för C att alltför kraftigt motsätta sig dessa satsningar.

Skatter

S, V och Mp vill alla höja skatterna, främst då för höginkomsttagare. Mp vill höja skatten på fossila drivmedel. De pratar också om en slags bankskatt för att minska bankernas höga vinster. V vill införa miljardärskatt och C vill sänka skatten för företagare och är emot miljardärskatt. Här handlar det om siffror så man borde kunna få ihop någon form av kompromiss.

Klimat

Här är det än bättre förutsättningar för att komma överens. C och S tror på ekonomisk tillväxt som ska vara hållbar, något jag tvivlar på. V och Mp måste nog gå med på något i den stilen dock.

Skolor

V, S och Mp är emot privata skolor medan C accepterar dem. Förbud mot vinst kan vara en tänkbar kompromiss.

Landsbygden

Detta är en av C:s käpphästar och här vill de ha mycket. Mp kan nog ställa upp på mycket, kanske kan det bli splittringen mellan C och Mp som förordar decentralisering medan S och V vill ha centralisering. Om S och V är förståndiga så ger de C mycket i detta område.

Energi

V, Mp och C är emot kärnkraft och där måste nog S ge med sig. De höga elpriserna blir ännu högre och elmarknaden är så komplicerad att ingen begriper den och man kommer med förenklade lösningar, som snarare gör saken sämre än bättre. Enligt min mening är det bara en massiv decentralisering och lokal produktion och lagring som kan hjälpa. Men förmodligen blir det bara prat.

Näringsliv

S och C kan nog komma överens i stora stycken, medan framförallt V kommer att sätta sig emot. Detta tror jag blir en av de stora stötestenarna..

Arbetslösheten

Hänger mycket samman med näringsliv och skatter. Här är C ganska ensam om att öka lönsamheten genom att sänka skatterna och därmed få fart på näringslivet och tillväxten och minska arbetslösheten. S och V går mer på a-kassa och vidareutbildning. De kan göra en poäng där genom att låta fler privata aktörer ta hand om arbetsförmedling och vidareutbildning, arbetsförmedlingen har ju inte utmärkt sig där precis.

Invandring

Detta är en punkt där alla är tämligen överens och man har ju redan beslutat att stoppa tonårsutvisningarna om man får makten.

Slutsats

I figuren nedan har jag indikerat förhållandet mellan de olika partierna och de områden jag tagit upp. Linjens tjocklek indikerar hur viktig frågan är för detta parti. Det finns tre tjocklekar: Viktigaste frågan, Viktig fråga och Neutral fråga. Jag har bara markerat en viktig fråga för varje

parti. Det ska betonas att jag inte studerat deras partiprogram utan min uppfattning baseras på vad jag som ordinär, men tämligen intresserad medborgare uppfattat.

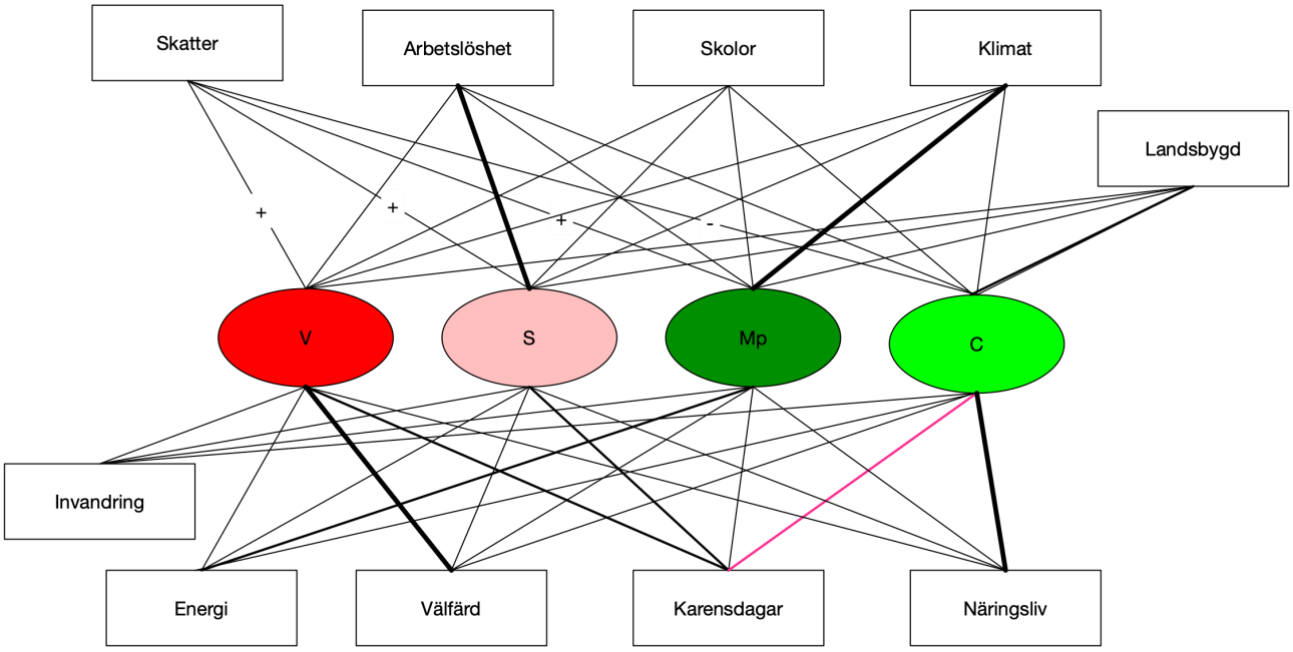

Skatterna har jag markerat med plus för de som kan tänka sig höja skatterna, minus för de som kan tänka sig sänka. Centern sticker ut här. Den utmärker sig också genom att vara emot karensdagarna, något som både V och S anser vara en viktig fråga. För V är välfärden det viktigaste, men man har inte medhåll från någon annan. Men S är också intresserad av frågan, så de stöder V. För S är arbetslösheten den viktigaste frågan och egentligen håller C med, men medlen att bekämpa den är helt olika. För Mp är klimatet den viktigaste frågan, därnäst kommer energin. Slutligen är näringslivet den viktigaste frågan för C och då speciellt på landsbygden. Skillnaden mellan C och S när det gäller näringsliv är att S satsar på stora företag medan C är mer intresserad av att satsa på mindre företag. Man kan vidare notera i diagrammet att skolor och invandring är områden där man kan komma överens ganska enkelt.

I diagrammet ovan ser man att karensdagar är det område där motsättningarna är störst. Det är en viktig fråga för både V och S medan C är emot det. Jag tror inte att vare sig S eller V viker på den frågan. Frågan är då hur C röstar i sista talmansrundan och vad de kan tänkas acceptera för att gå med på borttagen karensdag. Men det förutsätter att de röda linjerna tas bort, något man kan tvivla på. Jag tror dock att både V och C förlorar väljare om de håller alltför hårt på sina röda linjer. En indikation på detta kom i Verians opinionsundersökning i oktober där både V och C gick bakåt (0,6% resp 0,7%). L backade med 1,6% och ligger under riksdagsspärren. Inget av dessa partier borde vara speciellt intresserade av extraval, vilket talar för att de tar bort sina röda linjer. En intressant variant är att SD går i opposition, vilket förmodligen medför att C går över till det borgerliga blocket.

En lösning

Till sist vill jag peka på en alldeles uppenbar lösning, som varken V eller C verkar inse: Den som först viker sig, tar sitt ansvar och ser till så vi får en regering, den blir mycket uppskattad och partiet kan räkna med en rejäl uppgång i opinionssiffrorna! I Verians opinionsundersökning i oktober 2026 har både C och V gått bak, medan Mp har gått framåt. Det sägs att Mp:s framgång beror på att de framstår som mer resonliga än både C och V.

Men den som fattat vitsen med att ta bort de röda linjerna är SD och Jimmi Åkesson. Genom att avstå från regeringsplatser slår han två flugor i en smäll: Han visar ansvar för att Sverige får en regering och tar tydligt avstånd från det clowneri som C och V ägnar sig åt. Genom att gå i opposition får SD tillfälle att driva sina hjärtefrågor och en eventuell Kristersson-regering är beroende av SD. Ett snudd på genialt drag. C kan dessutom gå med i det borgerliga blocket utan att förlora alltför mycket prestige och få maximal utdelning i sin politik. Återstår nu att se hur V reagerar. Är de förnuftiga gör de som SD och skapar grund för en röd-grön majoritetsregering. Men det återstår att se.